

A KOLLABORATÍV KÉPESSÉGEK ALAKULÁSA A COVID ELŐTT ÉS UTÁN: EGY KERESZTMETSZETI VIZSGÁLAT EREDMÉNYEI 14 ÉVES TANULÓK KÖRÉBEN

T-7

Pásztor-Kovács Anita*, Pásztor Attila**

**Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet*

***Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet; MTA-SZTE Digitális Tanulási Technológiák Kutatócsoport*

Kulcsszavak: kollaboratív képességek; Covid-19; 14 éves tanulók

A járványhelyzet következtében 2020 márciusa óta az általános iskolák felső tagozatos tanulói legalább 22 héten át folytatták tanulmányaikat távolléti oktatás keretei között. Számos kutatás monitorozta ennek körülményeit, következményeit (Bencéné Fekete, 2021), a diákok fejlődésére, tudásszintjére gyakorolt hatását (Molnár & Hermann, 2023). Jelen kutatás célja annak vizsgálata, hogy kimutatható-e különbség az adott korosztály kollaboratív képességeit illetően a megegyező korú, vírushelyzet által még nem befolyásolt tanulók képességeivel összehasonlítva. Kutatásunkban a Szeged Longitudinális Program V., illetve VI. mintájának 8. osztályos tanulói adatait vetettük össze. A 2019-es adatfelvételben 2128 ($M_{\text{év}} = 14,75$, $SD = 0,47$, 52,7% lány), a 2022-es mérésben 1658 diák ($M_{\text{év}} = 14,25$, $SD = 0,51$, 51,8% lány) vett részt. A tanulók a Kollaboratív képességek kérdőív (Pásztor-Kovács et al., 2021) online verzióját töltötték ki az eDia-rendszeren keresztül (Molnár & Csapó, 2019). A hétfokú Likert-skálát alkalmazó önértékelő kérdőív összesen 18 tétellel vizsgálja a tanulók kollaboratív képességeit. A kérdőív megfelelő reliabilitást mutatott mindkét mérés alkalmával (2019: Cronbach- $\alpha = 0,90$; 2022: Cronbach- $\alpha = 0,92$). Nem volt szignifikáns különbség a két minta között az összevont értékek átlagait összevetve ($t = -1,472$, $p = 0,14$). Míg a 2019-es mintában a lányok szignifikánsan magasabbra értékelték kollaboratív képességeiket a fiúknál ($t = -4,149$, $p < 0,01$), ez a különbség a 2022-es mérésben nem volt kimutatható ($t = 0,033$, $p = 0,97$). Mindkét minta tekintetében megállapítható, hogy minél magasabb az anya iskolai végzettsége, annál magasabbra értékelték képességeit a tanuló. A különbségek nem szignifikánsak, ugyanakkor megfigyelhető azon tendencia, hogy a 2022-es mintában azok, akiknek az anyja általános iskolai végzettségű, alacsonyabbra (Cohen- $d = -0,18$), az egyetemi végzettségű anyák gyermekei pedig magasabbra értékelték magukat (Cohen- $d = 0,14$) a 2019-es minta megegyező háttérű tanulóihoz képest. Eredményeink arra engednek következtetni, hogy a face-to-face interakciós lehetőségek hiányát a kollaboratív képességek fejlődésének tekintetében sikeresen kompenzálták az online felületek által nyújtott kollaboratív tanulási lehetőségek, illetve az önálló tanulás kivitelezését megkönnyítendő, a tanulók által kezdeményezett, a társakkal való online együttműködés, mellyel – feltételezhetően – gyakran éltek. További vizsgálatra érdemes hipotézis, hogy a fiúk a lányoknál kevésbé hiányolták a személyes interakciót, komfortosabban érezték magukat az online térben, ez vezethetett a két nem közötti különbség kiegyenlítéséhez. Eredményeink továbbá azt sugallják, hogy a családi háttér jelentősége – egyéb képességterületekhez hasonlóan – a kollaboratív képességek tekintetében is tovább nőtt a járványhelyzet idején.

A kutatást az MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatási Pályázata támogatta (KOZOKT2021-16).